

Mål C-922/19**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

17 december 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Hoge Raad der Nederlanden (Nederländerna)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

13 december 2019

Klagande:

Stichting Waternet

Svarande:

MG

Saken i det nationella målet

Det nationella målet rör en tvist mellan dricksvattenbolaget Stichting Waternet (nedan kallad Waternet) och MG, en privatperson som flyttat till en ny bostad. Föremålet för tvisten är frågan huruvida Waternets leverans av dricksvatten utgör en leverans utan föregående beställning, och om så är fallet huruvida detta får till följd att MG inte är betalningsskyldig.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Förevarande begäran i enlighet med artikel 267 FEUF rör i första hand tolkningen av artikel 9 i direktiv 97/7/EG och artikel 27 i direktiv 2011/83/EU, jämförda med artikel 5.5 i direktiv 2005/29/EG och punkt 29 i bilaga I till detta, och närmare bestämt hur begreppet ”leverans (av dricksvatten) utan föregående beställning” ska tolkas. En sådan leverans utgör en förbjuden otillbörlig affärsmetod. I andra hand rör begäran frågan huruvida ovannämnda direktivbestämmelser utgör hinder för att anse att ett avtal har ingåtts.

Frågor som hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska artikel 9 i direktiv 97/7/EG (direktivet om distansavtal) och artikel 27 i direktiv 2005/29/EG (direktivet om konsumenträttigheter), jämförda med artikel 5.5 och punkt 29 i bilaga I till direktiv 2011/83/EU (direktivet om otillbörliga handelsmetoder) tolkas så, att det rör sig om leverans av dricksvatten utan föregående beställning i den mening som avses i dessa bestämmelser, för det fall

i) dricksvattenbolaget inom sitt tilldelade distributionsområde enligt lag a) har ensamrätt vad gäller leverans av, och är skyldig att leverera, dricksvatten via vattenledningarna och b) är skyldig att på begäran erbjuda anslutning till det allmänna vattennätet och erbjuda leverans av dricksvatten,

ii) dricksvattenbolaget hanterar anslutningen av konsumentens bostad till det allmänna vattennätet på samma sätt som innan konsumenten tog bostaden i besittning, varvid trycket behålls i vattenledningarna i konsumentens bostad och konsumenten efter att ha utfört en aktiv och medveten handling – bestående i att öppna kranen eller någon annan likvärdig handling – om så önskas kan konsumera dricksvatten, även efter det att konsumenten har meddelat att denna inte vill ingå något avtal om leverans av dricksvatten, och

iii) dricksvattenbolaget fakturerar konsumenten för kostnader såvitt denne genom att utföra en aktiv och medveten handling verkligen har konsumerat dricksvatten, varvid de taxor som tas ut ska täcka kostnaderna, vara transparenta och icke-diskriminerande och myndigheterna övervakar att så är fallet?

2. Utgör artikel 9 i direktivet om distansavtal och artikel 27 i direktivet om konsumenträttigheter, jämförda med artikel 5.5 och punkt 29 i bilaga I till direktivet om otillbörliga handelsmetoder, hinder för att anse att det har ingåtts ett avtal mellan dricksvattenbolaget och konsumenten om leverans av dricksvatten om i) konsumenten, i likhet med genomsnittskonsumenten i Nederländerna, vet att leveransen av dricksvatten är förknippad med kostnader, ii) konsumenten trots detta under en längre tid systematiskt har förbrukat dricksvatten, iii) konsumenten fortsätter sin vattenförbrukning även efter att ha mottagit ett välkomstbrev, fakturor och betalningskrav och iv) konsumenten efter att ha beviljats tillstånd att avsluta bostadens dricksvattenanslutning låter meddela att vederbörande verkligen vill ingå ett avtal med dricksvattenbolaget?

Anförda unionsbestämmelser

Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (EGT L 144, 1997, s. 19): skäl 16, artiklarna 9 och 14

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter

på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 2005, s. 22): skälen 6, 7 och 17, artiklarna 5–9 och 15, bilaga I, punkt 29

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 2011, s. 64): skäl 60, artiklarna 3, 4 och 27

Anförda nationella bestämmelser

Burgerlijk Wetboek (civillagen, nedan kallad BW): artikel 7.7.2 (gammal), artikel 7.7.2 (gällande)

Wet houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (Lag av den 18 juli 2009 om nya bestämmelser om produktion och distribution av dricksvatten och organiserandet av den allmänna dricksvattenförsörjningen) (nedan kallad dricksvattenlagen): artiklarna 1, 3, 4, 5, 8, 9, 10–13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater (Föreskrifter från statssekreteraren med ministerlika befogenheter vid ministeriet för infrastruktur och miljö av den 17 april 2012, nr IENM/BSK-2012/14677, om regler för upphörande av vattenleveranser till småförbrukare av dricksvatten) (nedan kallade föreskrifterna för upphörande av vattenleveranser till småförbrukare av dricksvatten): artiklarna 2, 3, 4, 6

Besluit houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (Förordning av den 23 maj 2011 om bestämmelser om produktion och distribution av dricksvatten och organiserandet av den allmänna dricksvattenförsörjningen) (nedan kallad dricksvattenförordningen)

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater (Föreskrifter från statssekreteraren med ministerlika befogenheter vid ministeriet för infrastruktur och miljö av den 14 juni 2011, nr BJZ2011046947 om närmare regler rörande vissa aspekter av försörjningen av dricksvatten, varmt kranvatten och hushållsvatten) (nedan kallade dricksvattenföreskrifterna)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 I Nederländerna stängs en bostads dricksvattenanslutning i praktiken inte av (direkt) när en konsument flyttar, inte ens om den person som flyttar ut ur bostaden har sagt upp sitt avtal med dricksvattenbolaget och den person som flyttar in i bostaden (ännu) inte har ingått något avtal med dricksvattenbolaget. Denna praxis följer bland annat av dricksvattenbolagets lagstadgade skyldighet att föra en politik som syftar till att undvika att konsumenter kopplas bort från det allmänna dricksvattennätet.
- 2 MG bor sedan september 2012 i en bostad i Amsterdam (nedan kallad bostaden). När han tog bostaden i besittning anmälde han sig inte som nyinflyttad till Waternet – ett bolag som i enlighet med dricksvattenlagen har ensamrätt att leverera dricksvatten i dricksvattenledningarna i kommunen Amsterdam – och den person som tidigare bodde i bostaden avregistrerade sig inte. Waternet har således levererat dricksvatten till denna adress.
- 3 Fakturorna för leveransen av dricksvatten för perioden fram till och med den 1 januari 2014 betalades av den utflyttade personen.
- 4 Den 12 november 2014 skickade Waternet ett så kallat välkomstbrev till MG.
- 5 Från och med den 18 november 2014 fakturerade Waternet MG för leveransen av dricksvatten för perioden från och med den 1 januari 2014.
- 6 MG betalade inte de fakturor från Waternet som avsåg perioden 1 januari 2014–18 november 2016.
- 7 Waternet väckte talan mot MG vid Rechtbank Amsterdam (nedan kallad Rechtbank) och yrkade i första hand att MG skulle förpliktas att betala för det levererade dricksvattnet. Rechtbank ogillade talan i en dom av den 4 november 2016.
- 8 Waternet överklagade denna dom till Gerechtshof Amsterdam (nedan kallad Gerechtshof). Waternet yrkade att Rechtbanks dom av 4 november 2016 skulle upphävas och att MG skulle förpliktas att betala 283,79 EUR, jämte lagstadgad ränta och kostnader, för sin vattenförbrukning under perioden 1 januari 2014–18 november 2016. I en dom av den 10 april 2018 Fastställde Gerechtshof Rechtbanks dom.
- 9 Waternet har överklagat denna dom till Hoge Raad der Nederlanden (nedan kallad den hänskjutande domstolen).

Parternas huvudargument i det nationella målet

- 10 MG har i huvudsak gjort gällande att han inte har ingått något avtal med Waternet och att Waternet har levererat dricksvatten till honom trots att han inte har begärt detta.
- 11 Waternet har för det första gjort gällande att Gerechtshof Amsterdam har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning vad gäller begreppet ”leverans utan föregående begäran” i den mening som avses i (den gällande) artikel 7.7.2 BW. Enligt Waternet rör det sig inte om ”leverans utan föregående begäran” om konsumenten, som det måste antas har behov av vatten i sin egen bostad, själv väljer att utnyttja vattenbolagets lagstadgade anslutnings- och leveransplikt. Detta gäller i vilket fall som helst i Nederländerna, där vattenbolaget har en monopolställning på en marknad där reglerade taxor tillämpas och marknadskrafterna har satts ur spel. I princip kan det därför inte röra sig om aggressiva handelsmetoder. Dessutom har det betydelse att vattenbolaget inte har någon reell möjlighet att förhindra vattenförbrukningen. Waternet påpekar vidare att (den gamla) artikel 7.7.2 BW inte är tillämplig på leverans av dricksvatten och inte utgör hinder för att förbrukningen av dricksvatten medför att ett avtal ska anses ha ingåtts.
- 12 För det andra har Waternet anfört att Gerechtshof Amsterdam felaktigt har funnit att det inte har ingåtts något avtal mellan Waternet och MG. Enligt Waternet har Gerechtshof inte tagit hänsyn till att i) MG vet att leveransen av dricksvatten inte är gratis ii) MG trots detta systematiskt har förbrukat dricksvatten i nästan fyra år, iii) MG har fortsatt sin vattenförbrukning efter att ha mottagit ett välkomstbrev och efterföljande fakturor och betalningskrav från Waternet, och iv) MG efter att ha beviljats tillstånd att avsluta bostadens dricksvattenanslutning har meddelat att han ändå vill ingå ett avtal med Waternet.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

Fråga 1

- 13 Den hänskjutande domstolen konstaterar att det är nödvändigt att undersöka huruvida Waternets handelsmetoder är otillbörliga på grund av att det rör sig om en leverans av dricksvatten utan föregående begäran.
- 14 Den hänskjutande domstolen påpekar att en sådan leverans är förbjuden enligt (den gamla) artikel 7.7.2 BW, som är relevant för bedömningen av Waternets yrkande beträffande perioden 1 januari 2014–12 juni 2014, och enligt (den gällande) artikel 7.7.2 BW, som är relevant för bedömningen av Waternets yrkande beträffande perioden från och med den 13 juni 2014. Leverans utan föregående begäran är vidare förbjudet enligt artikel 5.5 i direktiv 2005/29 och punkt 29 i bilaga I till detta, artikel 9 i direktiv 97/7 och artikel 27 i direktiv 2011/83.

- 15 Enligt den hänskjutande domstolen kännetecknas de berörda leveranserna av dricksvatten av följande:
- 1) Waternet har enligt lagen ensamrätt och är skyldig att inom sitt distributionsområde leverera dricksvatten via vattenledningarna.
  - 2) Waternet är enligt lagen skyldig att på begäran erbjuda en person anslutning till det allmänna vattennätet och leverera dricksvatten till denne.
  - 3) Waternet har behållit den befintliga anslutningen av MG:s bostad till det allmänna vattennätet. Tack vare detta behölls trycket i bostadens vattenledningar och kunde MG konsumera dricksvatten om han så ville, även efter det att han hade meddelat att han inte ville ingå något avtal om leverans av dricksvatten.
  - 4) För det dricksvatten som MG har konsumerat har Waternet tagit ut lagstadgade taxor.
- 16 Enligt den hänskjutande domstolens preliminära bedömning ska frågan huruvida det rör sig om en leverans av dricksvatten utan föregående begäran besvaras nekande. Enligt den hänskjutande domstolen skadar nämligen Waternets handelsmetoder inte direkt genomsnittskonsumentens ekonomiska intressen och begränsar dessa metoder inte konsumentens handlingsfrihet när det gäller att konsumera dricksvatten. Waternets legitima konkurrenters ekonomiska intressen skadas inte heller direkt, eftersom leveransen av dricksvatten i Nederländerna utmärks av att marknadskrafterna har satts ur spel och av att det inte råder någon konkurrens på marknaden. De aktuella leveranserna är således inte heller sådana handelsmetoder som direktiv 2005/29 syftar till att förbjuda.
- 17 Den hänskjutande domstolen konstaterar att det aktuella målet på viktiga punkter skiljer sig från det mål som gav upphov till domen av den 13 september 2018, Wind Tre och Vodafone Italia (C-54/17 och C-55/17, EU:C:2018:710), som rörde tolkningen av begreppet ”leveranser utan föregående begäran”. Eftersom nederländska konsumenter inte har någon valfrihet vad gäller leverantören av dricksvatten beaktas endast kostnader när konsumenten utför en aktiv och medveten handling, och är den nederländska genomsnittskonsumenten medveten om att leveransen av dricksvatten är förknippad med kostnader. Följaktligen är EU-domstolens praxis inte relevant för förevarande mål.

Fråga 2

- 18 Den hänskjutande domstolen vill vidare få svar på huruvida ovannämnda direktivbestämmelser utgör hinder för att anse att ett avtal har ingåtts mellan Waternet och MG.
- 19 Enligt den hänskjutande domstolen visste MG att leveransen av dricksvatten är förknippad med kostnader, har han i nästan fyra år systematiskt förbrukat dricksvatten, har han fortsatt sin vattenförbrukning efter det att han mottog sitt

välkomstbrev från Waternet och efterföljande fakturor och betalningskrav, och har han efter att ha beviljats tillstånd att avsluta dricksvattenanslutningen låtit meddela att han trots allt vill ingå ett avtal med Waternet.

ARBETSDOKUMENT